

Postanowienie z dnia 6 marca 2007 r.

II PZ 83/06

Dopuszczalność zaskarżenia wyroku korzystnego dla strony ze względu na treść sentencji dotyczy sytuacji, gdy może to mieć istotne znaczenie dla określenia zakresu powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Zbigniew Myszka (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 marca 2007 r. sprawy z powództwa Alfreda O. przeciwko Fundacji Pomocy Wzajemnej B. w P. o odszkodowanie, na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 września 2006 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 22 września 2006 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu odrzucił apelację pozwanej Fundacji Pomocy Wzajemnej „B.” w P. od wyroku Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 3 kwietnia 2006 r., którym Sąd ten oddalił powództwo Alfreda O. w sprawie przeciwko pozwanej o odszkodowanie, a także nie obciążył powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, że w granicach kontroli spełnienia warunków formalnych apelacji, którą sąd drugiej instancji przeprowadza na podstawie art. 373 k.p.c., mieści się również sprawdzanie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia apelacji. W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 22 czerwca 2006 r., wydanym na podstawie art. 168 § 1 k.p.c., przywrócił pozwanej termin do wniesienia apelacji, uwzględniając podniesioną przez nią okoliczność, że bez swojej winy nie miała ona możliwości zapoznania się z treścią niekorzystnego dla siebie uzasadnienia wyroku przed datą upływu terminu do wniesienia apelacji i dlatego nie złożyła wniosku o uzasadnienie

wyroku dla siebie korzystnego. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zaistniały przesłanki określone w art. 168 § 1 k.p.c., ponieważ profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu pozwanej nie wykazał należytej staranności w prowadzeniu jej spraw. Już sam tok postępowania, a w szczególności odrzucenie przez Sąd pierwszej instancji wniosków dowodowych, zaniechanie merytorycznego badania sprawy oraz sposób rozstrzygnięcia w wyroku o kosztach sądowych - powinien skłonić pozwaną do zapoznania się z uzasadnieniem wyroku tego Sądu. Powyższe okoliczności przemawiały za nieuwzględnieniem wniosku pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i w konsekwencji Sąd Okręgowy odrzucił apelację na podstawie art. 373 k.p.c.

W zażaleniu na to postanowienie pozwana domagała się jego zmiany przez przyjęcie apelacji do rozpoznania, zarzucając naruszenie prawa procesowego, w szczególności art. 168 § 1 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, iż pozwana z własnej winy nie dokonała czynności polegającej na złożeniu apelacji w terminie. Zdaniem wnoszącej zażalenie, nie miała ona podstaw do niepokoju, ponieważ sytuacja, w której Sąd nie obciąża strony będącej pracownikiem kosztami postępowania sądowego zdarza się często. Ponadto ogólnie przyjętą zasadą jest, że nie występuje się o sporządzenie uzasadnienia wyroku korzystnego dla strony. Wnosząca zażalenie podkreśliła, że w przedmiotowej sprawie wielokrotnie przytaczano argumenty merytoryczne na uzasadnienie jej racji. Wydanie wyroku nastąpiło po otrzymaniu odpowiedzi z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, które odmówiło wszczęcia postępowania o unieważnienie uchwały Zarządu Fundacji w przedmiocie udzielenia pełnomocnictwa do reprezentowania przez przewodniczącego fundacji w zakresie stosunków pracy. Dlatego też wnosząca zażalenie była przekonana, że Sąd Rejonowy w wydanym wyroku przyznał jej rację. Ponadto uzasadnienie wyroku w części, w której Sąd ustalił, iż przewodniczący Zarządu nie był uprawniony do reprezentowania fundacji w sprawach z zakresu stosunku pracy, jest niezgodne z obowiązującymi przepisami.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanej powód wniósł o jego odrzucenie jako formalnie niedopuszczalnego i merytorycznie w sposób oczywisty bezzasadnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest uzasadnione ponieważ w rozpoznawanej sprawie zapadł niekorzystny dla powoda wyrok Sądu Rejonowego w Poznaniu z dnia 3 kwietnia

2006 r., oddalający jego powództwo o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. W ocenie składu orzekającego Sądu Najwyższego, niezależnie od kontrowersyjnych motywów orzeczenia Sądu pierwszej instancji podanych ustnie po ogłoszeniu wyroku na rozprawie, w której nie wziął udziału pełnomocnik pozwanej, a następnie przedstawionych w uzasadnieniu pisemnym sporządzonym na wniosek powoda, wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo był oczywiście korzystny dla strony pozwanej. Strona ta nie została tym orzeczeniem pokrzywdzona, a zatem nie miała interesu prawnego w zaskarżeniu tego wyroku, który w istocie rzeczy, niezależnie od jego kontrowersyjnego uzasadnienia, realizował w całości interes prawny pozwanej. W konsekwencji nie istniała zatem obiektywna potrzeba zmiany lub uchylecia wyroku korzystnego dla strony pozwanej, która z braku pokrzywdzenia nie wystąpiła o sporządzenie uzasadnienia dla celów zaskarżenia tego korzystnego wyroku.

Trzeba mieć na uwadze, że ewentualne zaskarżenie tego korzystnego dla pozwanej wyroku jedynie przez tę stronę, bo powód ostatecznie nie zaskarżył tego wyroku, i tak nie mogłoby prowadzić do wydania orzeczenia o innej sentencji niż oddalenie powództwa, przeto strona pozwana, która dysponowała już takim rozstrzygnięciem, nie miała żadnego interesu w zaskarżeniu tego korzystnego dla niej orzeczenia, które uwzględniło jej stanowisko procesowe, skoro oddalało powództwo o odszkodowanie z tytułu rozpoznanego sporu o legalność rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia. Jeżeli nadto zważyć, że strona wnosząca apelację powinna wskazać, czy skarży wyrok w całości czy w części (art. 368 § 1 pkt 1 k.p.c.), to wymagania tego nie mógłby wypełnić jej profesjonalny pełnomocnik procesowy i to pod rygorem odrzucenia apelacji (art. 370¹ k.p.c.), ponieważ prawniczo absurdalne byłoby formułowanie apelacyjnych wniosków o zmianę lub uchYLENIE w całości lub w części w odniesieniu do wyroku korzystnego dla strony apelującej. W rozpoznawanej sprawie prowadziło to do przyjęcia przez Sąd Najwyższy, że strona pozwana wygrywająca proces nie miała interesu prawnego w zaskarżeniu korzystnego dla siebie wyroku Sądu pierwszej instancji, nawet jeżeli uzasadnienie tego orzeczenia okazało się dla niej niekorzystne.

Wprawdzie niekiedy przyjmuje się dopuszczalność zaskarżenia przez stronę wyroku dla niej korzystnego ze względu na treść jego sentencji, który w uzasadnieniu narusza interes prawny tej strony, ale dotyczy to sytuacji, gdy może mieć to istotne znaczenie dla określenia powagi rzeczy osądzonej zaskarżanego orzeczenia, co - w

ocenie składu orzekającego - występuje wówczas, gdy możliwe byłoby wydanie innego wyroku co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia pomiędzy tymi samymi stronami (art. 366 k.p.c.). Taka możliwość nie odnosiła się do przegranego przez powoda sporu o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia dlatego, że powód nie zaskarżył niekorzystnego dla siebie wyroku, ponieważ ten według konkluzji jego kontrowersyjnego uzasadnienia okazał się „w istocie rozstrzygnięciem przyznającym mu rację w sporze z pozwanym pracodawcą”. Ponadto wyrok oddalający powództwo nie nadaje się do wykonania lub egzekucji na rzecz strony, która przegrała sprawę (powoda). Wyrok ten w żadnym razie nie może stanowić uzasadnienia do formułowania innych roszczeń przez powoda, które nie były objęte podstawami osądnego sporu o odszkodowanie, jak i zakresem wydanego niekorzystnego dla powoda orzeczenia.

Ostatecznie Sąd Najwyższy uznał, że w rozpoznawanej sprawie niedopuszczalna była apelacja strony pozwanej od korzystnego dla niej wyroku Sądu pierwszej instancji osądającego jedynie spór o legalność rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, ponieważ warunkiem dopuszczalności takiego zaskarżenia byłby interes prawny w zaskarżeniu (*gravamen*), polegający na niezgodności tego orzeczenia ze stanowiskiem procesowym strony pozwanej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1997 r., III CKN 152/97, LEX nr 50615), co w rozpoznawanej sprawie nie miało miejsca. Z uwagi na tak rozumianą generalną niedopuszczalność wniesienia apelacji od wyroku korzystnego dla strony pozwanej, Sąd Najwyższy uznał, że zaskarżone postanowienie o odrzuceniu apelacji pozwanej ostatecznie odpowiada prawu (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).

=====